

Üleeuroopalist kommunismi ja natsismi ohvrite mälestuspäeva peeti Tallinnas

23.08.2017. Justiitsminister Urmas Reinsalu kutsel kogunesid üleeuroopalisel kommunismi- ja natsismiohvrite mälestuspäeval Tallinna 19 ELi ja idapartnerluse riigi justiitsministeeriumi, totalitarismiohvrite ühingute ning asutuste ja organisatsioonide esindajad, kes tegelevad totalitaarsete režiimide kuritegude uurimise ja ohvrite mälestuse jäädvustamisega.

Justiitsministeeriumide esindajate kohtumise avasõnades rõhutas minister Urmas Reinsalu, et mälestamine põhineb kõigi totalitaarsete ja autoritaarsete režiimide poolt toime pandud inimsusvastaste kuritegude ja massiliste inimõiguste rikkumise hukkamõistul ja me peame meenutama kõigi nende režiimide ohvreid.

„Täna, totalitaarsete ja autoritaarsete režiimide üleeuroopalisel mälestuspäeval mälestame me väärikalt ja erapooletult poliitilise terrori ohvreid. Me mälestame kommunistliku terrori ohvreid, kes enamikul juhtudel ainult nende klassikuuluvuse pärast mõrvati, saadeti kommunistlikku Gulagi või jäeti ilma inimõigustest alates kommunistliku võimu algusest Venemaal kuni Euroopa kommunistlike režiimide viimaste päevadeni. Me mälestame miljoneid inimesi, kes mõrvati või saadeti koonduslaagritesse natsionaalsotsialiste ja nende käsilaste poolt paljudes maades. Eriti mälestame me holokausti ohvreid, kes mõrvati ainult sellepärast, et nad olid juudid. Totalitaarsed ja autoritaarsed režiimid ei ole maailmast kadunud. Me peame meeles pidama ja mälestama ka nende režiimide ohvreid,“ ütles justiitsminister Reinsalu.

Euroopa justiitsministeeriumide esindajate kohtumisel võtsid Eesti, Läti, Leedu, Poola, Horvaatia, Slovakkia, Ungari ja Tšehhi esindajad vastu ühisavalduse, kus märkisid, et Euroopa kommunistlike diktatuuride võimutsemise ajal hukati, tapeti, vangistati, piinati, sunniti orjatööle või küüditati sadu tuhandeid süütuid inimesi. Rohkem kui 25 aasta jooksul, mis on möödunud kommunistlike režiimide langemisest Ida- ja Kesk-Euroopas, ei ole rahvusvaheline kogukond algatanud uurimist ega kohtumõistmist, nagu seda tehti pärast II maailmasõja lõppu natsismikuritegude süüdlaste vastu. Kommunistlike režiimide ohvrite mälestus nõuab nende kuritegude uurimist.

[Avalduse tekst](#) [1] (183.49 KB)

Mälestuspäevale saabunud delegatsioonid võtsid osa Vabadussamba juures toimunud mälestustseremoniast ning jätkasid siis konverentsiga „Kommunistlike režiimide kuritegude pärand 21. sajandi Euroopas“, mille sissejuhatava kõne pidas Euroopa Parlamendi saadik **Tunne Kelam**.

„Me peame lammutama ka vaimse Berliini müüri, mis kohati eraldab meie mõtlemist ja arusaamist veel ka täna, 28 aastat pärast tegeliku Berliini müüri langemist,“ ütles Euroopa Parlamendi liige Tunne Kelam, rääkides suhtumisest totalitaarsete režiimide kuritegudesse Euroopas.

Konverentsi paneeldiskussiooni juhtis dr. **Olaf Mertelsmann** Tartu ülikoolist, osalesid Saksamaa Sotsialistliku Ühtsuspartei diktatuuri uurimise liidusihtasutuse direktor dr. **Anna Kaminsky**, Toronto ülikooli professor **Andres Kasekamp**, Moldova riikliku ülikooli professor **Igor Cașu** ning dr. **Bartosz Dziejowski-Stefańczyk** Euroopa Mälu ja Solidaarsuse Võrgustikust (Varssavi).

Konverents lõppes õhtul näituse „Kommunismi ajastu“ avamisega Meremuuseumi püsirohuaidas.

2. aprillil 2009. aastal võttis Euroopa Parlament vastu [resolutsiooni Euroopa südametunnistuse ja totalitarismi kohta](#) [2]. Resolutsioon kutsus üles kuulutama 23. augustit „üleeuroopaliseks kõikide totalitaarsete ja autoritaarsete režiimide ohvrite mälestamise päevaks, mida tähistatakse väärikalt ja erapooletult“. Alates sellest ajast on üleeuroopalist mälestuspäeva tähistatud erinevates Euroopa pealinnades.

Üleeuroopalist kommunismi ja natsismi ohvrite mälestuspäeva peeti Tallinnas

Avaldatud veebilehel Eesti Kohtuekspertiisi Instituut (<https://www.ekei.ee>)

Allikas URL:

<https://www.ekei.ee/et/uudised/uleeuroopalist-kommunismi-ja-natsismi-ohvrite-malestuspaeva-peeti-tallinnas>

Lingid:

[1] https://www.ekei.ee/sites/www.just.ee/files/news-related-files/kohtumine_totalitaarsete_reziimide_toime_pandud_inimsusvastaste_kuritegude_teemal_23.08.2017.pdf

[2] <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2009-0213+0+DOC+XML+V0//ET>